

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **68634** (13) **U**
(51) МПК (2012.01)
A61B 5/00
A61B 10/00

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

(21) Номер заявки: u 2011 06932	(72) Винахідник(и): Михайлова Емілія Аурелівна (UA), Проскуріна Тетяна Юріївна (UA), Мітельов Дмитро Анатолійович (UA), Міхановська Наталія Геннадіївна (UA), Матковська Тетяна Миколаївна (UA)
(22) Дата подання заявки: 01.06.2011	
(24) Дата, з якої є чинними права на корисну модель: 10.04.2012	
(46) Публікація відомостей про видачу патенту: 10.04.2012, Бюл.№ 7	(73) Власник(и): ДЕРЖАВНА УСТАНОВА "ІНСТИТУТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ АМН УКРАЇНИ", пр. 50-річчя ВЛКСМ, 52-а, м. Харків, 61153, Україна (UA)

(54) СПОСІБ ДІАГНОСТИКИ ДЕПРЕСІЇ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

(57) Реферат:

Спосіб діагностики депресії у дітей молодшого шкільного віку на підставі клініко-психологічних показників. Визначають такі клінічні характеристики, як: зниження настрою і наявність гіпо(гіпер)активності та дві з наступних психологічних характеристик: погіршення успішності в школі, порушення сну, зниження пам'яті, зниження концентрації уваги, наявність надмірної втомлюваності, і за сукупністю ознак роблять висновок про наявність або відсутність депресії.

UA 68634 U

Корисна модель стосується медицини, а саме дитячої психіатрії, і може бути використана у системі здійснення заходів ранньої діагностики депресивних розладів у дітей молодшого шкільного віку.

5 Труднощі діагностики депресії у дітей пов'язані з тим, що депресивні розлади часто проявляються у атиповій та маскованій формі та рідко відповідають класичним описам.

Традиційний спосіб діагностики депресії включає використання клінічних критеріїв, а саме набір трьох основних симптомів: зниження настрою, втрата інтересів, зниження енергії, виражена втомлюваність та сім додаткових симптомів: зниження концентрації уваги, зниження самооцінки, почуття провини, песимізм, суїцидальні думки, розлади сну та апетиту (Аналог: 10 Клиническое руководство по диагностике и лечению депрессивных расстройств в практике врача первичной медико-санитарной помощи [Текст] / В.Н. Кузнецов [и др.]. - К.: Б., 2004. - с. 30-35). Даний метод діагностики орієнтований, переважно, на виявлення депресії у підлітків та у дорослих.

Одним з аналогів запропонованої корисної моделі є спосіб діагностики депресивного стану, 15 що передбачає використання клініко-інструментальних та клініко-психологічних методів обстеження, які включають психометричні вимірювання за допомогою шкали з наступною оцінкою цих вимірювань в балах та постановкою діагнозу залежно від кількості балів, при цьому вимірювання біопотенціалів у всіх відділах мозку проводять за допомогою електроенцефалографії (Аналог: Пат. 38521, UA, МПК А61В 10/00. Спосіб діагностики 20 депресивного стану [Текст] / В.Л. Гавенко, В.М. Сінайко, А.С. Галічева; заявник і патентовласник Харківський національний медичний університет. - № 200809994; заяв. 01.08.08; опубл. 12.01.09, Бюл. № 1). Вищезгаданий спосіб не розраховано для застосування у дітей молодшого шкільного віку, він також вимагає певного апаратного забезпечення.

Відомий також спосіб діагностики депресивного синдрому при соматичних і соматоформних 25 розладах, який засновано на виявленні невербальних поведінкових маркерів з їх наступною кількісною оцінкою, має достатню інформативність для ранньої діагностики депресії, але не адаптований для дітей молодшого шкільного віку (Аналог: Пат. 66610 UA, МПК А61В 5/16. Спосіб діагностики депресивного синдрому при соматичних і соматоформних розладах [Текст] / 30 М.В. Вербенко, В.А. Вербенко; заявник і патентовласник Кримський державний медичний університет ім. С.І. Георгієвського. - № 2003087344; заявл. 05.08.03; опубл. 17.05.04, Бюл. № 5).

Найбільш близьким за технічною суттю до способу, що заявляється, є спосіб експрес-діагностики тривоги і депресії, що дозволяє провести швидку діагностику за допомогою визначення клініко-психологічних показників при опитуванні хворого (Аналог: Пат. 2342903, RU, МПК А61В 5/16. Способ экспресс-диагностики тревоги и депрессии [Текст] / Б.Д. Жидких [и др.]; 35 патентообладатель Жидких Борис Дмитриевич. - № 2007122055/14; заяв. 13.06.07; опубл. 10.01.09). Спосіб простий у використанні, але він розрахований для дорослих хворих, передбачає лише скринінг-діагностику патологічних станів та включає загальні (неспецифічні) питання.

Тому задачею корисної моделі, що заявляється, є створення такого способу діагностики 40 депресії у дітей молодшого шкільного віку, при якому за допомогою клініко-психологічних показників на ранньому етапі онтогенезу, можна було б з високою ефективністю поставити діагноз.

Дана задача виконується шляхом додаткового визначення нейрофізіологічних показників ентропії мозку у хворих дітей.

45 Суть запропонованого способу діагностики депресивних розладів у дітей молодшого шкільного віку включає проведення клініко-психологічного обстеження з урахуванням таких клінічних показників: фон настрою та рівень активності і психологічних характеристик: шкільна успішність, якість сну, стан пам'яті за шкалою оцінки депресії CDRS-R, концентрація уваги за методикою Тулуз-П'єрона; працездатність за тестом Люшера, а також показників ентропії 50 Колмогорова-Сіная за допомогою функціонального методу діагностики - енцефалографії.

При таких клінічних показниках, як: зниження настрою, наявність гіперактивності, психологічних характеристиках, як: шкільна успішність - ≥ 3 -х балів, якість сну - ≥ 3 -х балів, а при загальній Т-оцінці - ≥ 84 балів, зниження пам'яті за нестійким типом, зниження концентрації уваги при відсутності мінімальної мозкової дисфункції, наявність надмірної втомлюваності, а також 55 низьких показників ентропії Колмогорова-Сіная діагностують депресію.

Спосіб має переваги тому, що для практичного використання необхідно визначити наявність лише двох груп показників, а саме клінічних та психологічних характеристик із застосуванням валідних методик з точною (кількісною) оцінкою ознак з урахуванням вікових особливостей дітей 7-11 років. Спосіб дає можливість постановки клінічного діагнозу на нозологічному та

синдромологічному рівнях без використання додаткових інструментальних методів дослідження.

Приклад. Хворий К., 8 років (і. х. № 952) проходив стаціонарне лікування у клінічному відділенні психіатрії. Під час прийняття до стаціонару пред'являв скарги на знижений фон настрою, головний біль, втомлюваність, зниження успішності в школі, плаксивість, агресивність, порушення сну, рухову розгальмованість. Скарги спостерігалися протягом останніх двох тижнів. У родині є хронічна психотравмуюча ситуація, конфлікти між батьками, напруженість у відносинах.

Дані анамнезу хвороби та життя свідчили про відсутність травматичних та інфекційних уражень нервової системи, а також соматичних захворювань. Рання анамнез не обтяжений. Психомоторний розвиток до одного року відповідно віку. Розладів адаптації в дитячому дошкільному закладі не зафіксовано.

При об'єктивному дослідженні виявлено знижений фон настрою та гіперактивний тип поведінки.

Експериментально-клінічне обстеження показало наявність надмірної втомлюваності за тестом Люшера, оцінка за шкалою депресії CDRS-R розділ «погіршення успішності в школі» склав 5 балів, розділ «порушення сну» - 4 бали, загальна Т-оцінка склала 85,5. За методикою оцінки пам'яті виявлено зниження пам'яті за нестійким типом. На тлі відсутності мінімальної мозкової дисфункції (за методикою Тулуз-П'єрона) реєстровано суттєве зниження концентрації уваги. Проведена електроенцефалографія мозку показала зниження ентропії Колмогорова-Сіная у фронтальних відведеннях (2,59 при нормі 3,55).

На підставі наведених даних був поставлений діагноз: депресивний розлад поведінки.

Хворому було призначено курс медикаментозної (антидепресивної) терапії та сеанси когнітивно-поведінкової терапії і арт-терапії.

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

Спосіб діагностики депресії у дітей молодшого шкільного віку на підставі клініко-психологічних показників, який **відрізняється** тим, що визначають такі клінічні характеристики, як: зниження настрою і наявність гіпо(гіпер)активності та дві з наступних психологічних характеристик: погіршення успішності в школі, порушення сну, зниження пам'яті, зниження концентрації уваги, наявність надмірної втомлюваності, і за сукупністю ознак роблять висновок про наявність або відсутність депресії.

Комп'ютерна верстка Л. Купенко

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Урицького, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут промислової власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601